

DÄR ISARNA RÅMAR

JENNIE LUNDGREN
&
ULRIKA LUNDGREN LINDMARK

Där isarna råmar

ALBERT BONNIERS FÖRLAG

Prolog

Fukten och den fräna doften av jord trängde in i hans medvetande och han spärrade upp ögonen. Han låg på marken. Det måste ha varit grenarna och det täta riset som fått honom att snubbla och slå i huvudet. Han lystrade ut i natten, men det enda som hördes var den främmande skogens ljud. Kanske hade han trots allt lyckats skaka av sig förföljaren.

Ovanför honom började regnet att smattra mot lövverket, det ökade i styrka, de gråa molnen drog ihop sig till ett ilsket oväder. Han låg så stilla han förmådde. Kläderna blev genomblöta och han darrade av köld under de vajande trädkronorna. Så småningom förlorade han greppet om tiden. Han tittade uppåt och önskade att stjärnorna skulle visa sig, trots att han mycket väl visste att himlen här var en helt annan än hemma. Stjärnbilderna var på fel plats, hela himlavalvet var vridet.

Hans mammas ögon hade varit glansiga när hon berättat att hon ordnat hans flykt, men hon hade hållit tillbaka tårarna. Den natten hade varit den längsta i hans liv. Han var elva år och han skulle lämna allt han kände till.

När regnet avtog började myggorna inkräpa honom. Det var som om fukten gjorde dem alldeles vilda, de gick till angrepp, på halsen, armarna, vid vristerna. Det sved över hela kroppen men han orkade inte lyfta händerna och vifta bort dem. Det var ändå lönlöst, insekterna var överallt. På cykeln hann de inte med, men nu lät han dem sticka. Rakt genom huden.

Till slut vågade han resa sig upp. Försiktigt strök han med fingrarna över pannan och tittade sedan på dem. Inget blod. Fastän huvudet sprängde som om det hade spruckit upp.

Det knakade bakom honom. Han vände sig hastigt om. En fågel lyfte, med snabba vingslag flög den upp mot skyn. Han följde den med blicken.

Han hade nått fram till världens fredligaste land och ändå befann han sig i större fara än någonsin förr.

Nu var han ännu en gång på flykt, den här gången från mannen som spärrat in honom och hållit honom bunden. Han hade sett känslökylan i djupet av mannens ögon, och i de blottade tänderna.

En skugga rörde sig mellan trädstammarna. Ur diset tyckte han sig höra en röst. Han backade bakåt i skogen. Det högg till av smärta i det högra benet när han rörde sig alltför plötsligt. Strålar sköt ner i vristen. Där var han. Som en best kom mannen stormande framåt.

Han förstod att flykten var över. Här tog resan slut.

Fredag den 30 april

LUPPIO, ÖVERTORNEÅ

Skolbyggnaden dominerade platsen, två våningar hög, med ålderstigen träfasad och spruckna fönsterrutor. På ängarna tyngde rimfrost ner grästuvorna, och här och var låg snöfläckar kvar, oberörda av vårvinterns solstrålar. Borta i horisonten steg rök upp från majbrasor. Valborgsmässoaftonen var på väg att övergå i natt. Ett par timmar skulle det vara mörkt, sedan gick solen upp igen och fick folk att tro att det var morgon.

I vinkel med skolbyggnaden låg det hus som fortfarande kallades lärarbostaden fast skolan hade lagts ner för herrans många år sedan. Där satt Jacke Aasa vid köksbordet, med armbågarna på bordsskivan och huvudet tungt vilande i händerna. Blicken flackade ut genom fönstret, ibland till höger mot hockeyrinken och ibland till vänster, mot skolbyggnaden. I kvällsljuset såg den orangeröd ut, den glödde ikapp med eldarna runt omkring.

Framför allt drogs Jackes blick rakt fram, mot stora vägen. Den följde Torneälvens strand och på andra sidan vattnet syntes det finska fastlandet.

Tät barrskog reste sig runt skolgården och kastade skuggor över den. En hund ylade längre in i byn och bortanför rinken syntes ett skarpt sken på vägen. Jacke rätade på sig och grepade bordsskivan med båda händerna.

Det var bara en timmerbil. Den var tom och färdades norrut för att hämta timmer.

Han strök händerna över ögonen. Timmerbilen for förbi skolbyggnadens gavel och försvann bortåt. Han behövde ett bloss. Paketet låg på köksbordet och han tog fram en cigg, klappade på jeansfickan efter tändaren och hittade den. Samtidigt kände han att mobilen var borta. Blicken for till köksbänken, där låg den på laddning. Men Slava skulle knappast ringa. Jacke tände, drog in ett halsbloss och blåste ut röken. Ett par skator landade på soptunnan. Locket stod på glänt och fåglarna fick grepp om en av soppåsarna med klorna, drog ut den på marken, slet hål i den och kraxade sedan upphetsat i kamp om innehållet.

Som från ingenstans dök Transportern upp. Jacke höll andan och hoppades innerligt att bilen skulle passera, men istället blinkade den och svängde in på grusvägen som ledde fram till skolgården. I sakta mak snirklade den sig genom nittiograderskurvan, förbi rinken, fram till lärarbostaden och parkerade alldeles intill brotrappen. Där stod den sedan med motorn mullrande.

Låga moln gled in från öster, skymde den fallande solen och förmörkade gården ännu mer. Jacke skyndade till hallen. Han drog på sig joggingskorna, slog upp ytterdörren och gick fram till pickupen. Fötterna var tunga.

Bilrutorna var tonade i svart men han visste mycket väl vem som fanns på andra sidan glaset. Vjatjeslav *Slava* Zaletaev hade blixtrat till som en komet på den tornedalska natthimlen. Slava hade börjat som springschas åt den lägsta langaren men avancerat rekordsnabbt, så snabbt att inte ens den lokala polisen hade hunnit lägga märke till honom. Han hade rasslat om maktförhållandena så att det fick ringar på vattnet över hela länet och in över gränsen till Finland. Havet var satt i gungning, vita gäss hade blåst upp över Bottenviken och ingen gick längre säker.

Ryssen liknade ingen annan som Jacke kände. Han var behärskad där andra var otåliga, lugn när andra brusade upp och tydlig med vilka förseelser som bestraffades med vad. Han var en jäkel på att fostra kamphundar. Medan andra slog och sparkade tills de bröt ner djurens psyke, var Slava konsekvent och disciplinerad. Om någon hund mot förmodan ändå blev galen sköt han den, övertygad om att det var generna det var fel på, inte fostran. Men under den kontrollerade ytan pyrd raseriet. Den sista någon ville ha som fiende var Slava. Den sista någon ville stå i skuld till var Slava. Men nu gjorde Jacke det. Han stod i skuld så inåt helvete.

Slava Zaletaev satt vid ratten och tittade rakt fram. Precis som Jacke visste han att det var enkelt i de här trakterna, det var gott om ödsliga platser, det var bara att förflytta sig några kilometer så kunde han företa sig vad som helst utan att en enda människa skulle se.

Jacke öppnade dörren och klev in. Slava rörde inte en min.

»Då så. Frågan är om jag kommer att tycka att du var värd besväret«, sade han.

Vilket besvär, ville Jacke fråga men hejdade sig.

De åkte under tystnad, längs en skogsbilväg som Jacke hade visat Slava för någon vecka sedan i ett helt annat sammanhang. Färden var evighetslång och för varje ansträngt andetag där inne i kupén tycktes skulden växa.

Slava stannade bilen och slog av motorn.

Jacke lät mer panikslagen än han hade önskat när han öppnade munnen.

»Fan Slava, det kanske inte alltid har funkad klockrent, men du vet att jag alltid betalar tillbaka.«

Ryssen tittade lugnt ut genom vindrutan. Sedan lade han armen på dörren och trummade med fingrarna.

Jacke stirrade på handen, sedan på ansiktet som såg orubbligt

ut även i profil. Fan att han hade sagt det där om klockrent, Slava behövde inte påminnas om några misstag.

»Ge mig en vecka, det är allt jag behöver. Jag fixar det, jag ska betala tillbaka.«

Han motstod impulsen att kasta sig ur bilen och rusa till skogs. Varje desperat manöver från hans sida innebar en risk. Slava kunde ändra sig, han kunde besluta sig för att det inte räckte med att bara markera. Om det nu var det han tänkte göra. Ur ryssens byxlinning stack en pistolkolv fram.

Skymningsljuset lade sig runt gråskimrande trädstammar, i dunklet förstärktes alla ljud. Jacke klev ut och stängde passagerardörren med en plåtig skräll. Han svalde, pulsen slog mot käkbenet.

»Öppna«, sade Slava och nickade mot bilen.

Med darrande händer öppnade Jacke sidoluckan på pick-upens kåpa. På flaket låg en verktygslåda, en kofot och en bormaskin.

Slava sträckte sig in förbi Jacke. Han lyfte upp en morakniv och några mejslar ur verktygslådan, satte kniven i benfickan och lade tillbaka mejslarna i de fack han hade tagit dem ifrån. Sedan vägde han kofoten i handen, men lade strax tillbaka även den på flaket. När han såg bormaskinen rynkade han pannan, vred fast en femmans borr och satte snurr på den i luften. Sedan nickade han mot skogen.

Jacke gick före med Slava tätt bakom ryggen. Landskapet var i gråskala nu, snart tog mörkret över. Fötterna sjönk ner i snösamlingar och vattenpölar. Växterna på marken flöt ihop till en sörja. Hjärtslagen ringde i Jackes öron och vit dimma spred sig över synfältet.

Han kände en hand på axeln och stannade. Vände sig om. Han hörde suset runt dem och undrade vad det var. Inte lät väl vinden så, och här fanns ingen fors som brusade.

»Sträck fram händerna«, sade Slava.

Kattstryparen kom fram utan att Jacke hann registrera varifrån. Jacke slog ihop händerna, tryckte dem mot bröstet och insåg att suset måste vara hans egna andetag. Han vädjade, med handlovarna hopslagna, som om händerna redan var bundna, och med fingrarna utbredda som fågelvingar.

»Lyssna på mig, ge mig en chans, en enda vecka, sedan lovar jag att du har pengarna ...«

Slava såg honom rakt i ögonen. Blicken var uttryckslös.

Knäna vek sig. Jacke snubblade ett par steg bakåt, mot en tanig tall, omgiven av snömodd. Han gled neråt med ryggen mot stammen, huvtröjan skrapade mot barken. Snön smälte och trängde in genom jeansen när han nådde marken. Han kände vätan mot huden, och stönade när ryssen vred runt armarna så att det slet i bröstmusklerna. Ett rispande ljud hördes när Slava drog åt buntbandet. Jacke kippade efter andan när hårdplasten grävde sig in i handlederna.

»Fan Slava ...«, var det enda han fick ur sig.

Slava pressade ner Jackes ben på marken, satte sig på fötterna, drog upp ena byxbenet och kände med en hand runt Jackes knä. Med koncentrerad min fixerade han en punkt vid knäskålen. Sedan tryckte han borsten mot och varvade upp.